

Τα ΤΕΙ πρέπει να παραμείνουν ΤΕΙ !

Με αφορμή τις πρόσφατες προτάσεις για μετατροπή των ΤΕΙ σε Πανεπιστήμια

του Καθηγητή **Δρ. Γεωργίου Μαντάνη**
Τμήμα Σχεδιασμού & Τεχνολογίας Ξύλου & Επίπλου - ΤΕΙ Λάρισας
e-mail: mantanis@teilar.gr · URL: www.teilar.gr/~mantanis

Η δύσκολη πορεία των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΤΕΙ) που ξεκίνησε από την απότομη μετεξελικτική πορεία των ΚΑΤΕΕ και την ξαφνική εν έτει 2001 αναβάθμισή τους σε ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα συνεχίζεται. Τα ΤΕΙ σήμερα μετά και τα πρόσφατα αποτελέσματα των εισαγωγικών εξετάσεων και τις πολλές κενές θέσεις στα περιφερειακά κυρίως τμήματα αναζητούν διέξοδο και νέα κατεύθυνση. Ο νόμος 2916/01 και η νομολογία που θεσπίστηκε τα τελευταία έτη από το ΥΠΕΠΘ (ιδίως με το έργο της τ. υπουργού κ. Γιαννάκου) αλλά και η συνεχής αύξηση της χρηματοδότησης των Ιδρυμάτων συνέβαλαν σημαντικά στην αναβάθμιση των ΤΕΙ και στην καλύτερη παρεχόμενη τεχνολογική εκπαίδευση. Αλλά γιατί σήμερα τα ΤΕΙ αντιμετωπίζουν προβλήματα, δεν είναι τόσο ελκυστικά στους αποφοίτους του Λυκείου, δεν προβάλλεται το έργο τους από τα ΜΜΕ και πολλές φορές αυτό δυσφημείται από ορισμένες συντεχνίες; Και το κυριότερο: γιατί δεν έχουν επιτρέψει στην ελληνική κοινωνία να τα εκτιμήσει στο βαθμό που θα έπρεπε;

Οι λόγοι είναι πολλοί αλλά πρωτίστως κυρίαρχη είναι η ανεύθυνη προηγούμενη στάση της Πολιτείας να γεμίσει όλη τη χώρα, όλες τις πόλεις της ελληνικής περιφέρειας με τμήματα ΤΕΙ, ίδιων γνωστικών αντικειμένων και κυρίως χωρίς δεδομένες τις ανάγκες της ελληνικής αγοράς. Τα περισσότερα εξ' αυτών δημιουργήθηκαν ως πολλαπλή επανάληψη τμημάτων που προϋπήρχαν σε κάποιο άλλο ΤΕΙ ή Πανεπιστήμιο. Η δε Πολιτεία «εγκλημάτισε κυριολεκτικά», αφού με αμιγώς πολιτικά κριτήρια φρόντισε τον πακτωλό χρημάτων που εδόθη από την Ευρωπαϊκή Ένωση (προγράμματα ΕΠΕΑΕΚ) για τη βελτίωση και την ενδυνάμωση των ήδη υπαρχόντων τμημάτων, να τα δώσει και να τα σπαταλήσει για την ίδρυση ενός απίστευτα μεγάλου αριθμού νέων τμημάτων για λόγους κομματικούς και με κριτήρια πάντοτε πολιτικά. Αυτή η παθογενής διαδικασία (ποια χώρα στον κόσμο έχει 457 τμήματα ΑΕΙ;), χωρίς την απαραίτητη ακαδημαϊκή οντότητα μας οδήγησε στο σημερινό αδιέξοδο. Σ' αυτό βοήθησε βέβαια και η χειραγώγηση των ίδιων των ΤΕΙ από την κεντρική εξουσία και φυσικά οι απαιτήσεις των τοπικών κοινωνιών να έχουν ένα τμήμα ΤΕΙ στην περιοχή τους. Έτσι σήμερα ως μικρή πληθυσμιακά χώρα απολαμβάνουμε την παγκόσμια πρωτοτυπία να έχουμε στα ΤΕΙ: 11 τμήματα Πληροφορικής και Επικοινωνιών, 11 τμήματα Λογιστικής, 11 τμήματα Διοίκησης Επιχειρήσεων, 10 τμήματα Νοσηλευτικής και Μαιευτικής, 9 τμήματα Τουριστικών Επιχειρήσεων και Επαγγελματών, 8 τμήματα συναφή με τη Φυτική Παραγωγή, 8 τμήματα Μηχανολογίας, 8 τμήματα Ηλεκτρολογίας κ.ο.κ., καθένα από τα οποία δέχεται 200-300 εισακτέους κάθε έτος. Το κυριότερο είναι ότι δεν υπήρξε μέχρι σήμερα ο στοιχειώδης χωροταξικός σχεδιασμός και προγραμματισμός για τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας μας.

Σε κάθε περίπτωση και παρά τα προβλήματα που υπάρχουν σήμερα είναι βέβαιο ότι σημαντικός αριθμός τμημάτων στα ΤΕΙ της χώρας βρίσκεται σε μία σταθερά ανοδική πορεία τα τελευταία χρόνια, η εργαστηριακή εκπαίδευση έχει βελτιωθεί σημαντικά εξαιτίας και της ικανοποιητικής χρηματοδότησης που εδόθη για εξοπλισμό, υποδομές και υλικά. Νέοι συνάδελφοι προσοντούχοι, με τίτλους μεταπτυχιακούς και διδακτορικούς, έχουν εισέλθει στα Ιδρύματα μεταβάλλοντας προς το καλύτερο τα ΤΕΙ και δίνοντας έναν αέρα ανανέωσης, δυναμισμού και τεχνοκρατίας. Αυτή η κατάσταση, αν συνεχισθεί και με λίγο ταχύτερους ρυθμούς, είναι βέβαιο ότι θα οδηγήσει τα ΤΕΙ σε 5-10 έτη σε ακαδημαϊκά ιδρύματα με ισχυρό προφίλ και κύρος, απολύτως αντάξια της αποστολής τους. Υπάρχουν, ωστόσο, και πολλά τμήματα ΤΕΙ (ένα ποσοστό 20-30%) που ακολουθούν κάθετα πτωτική πορεία και οδηγούνται με μαθηματική ακρίβεια σε οριστική παύση.

Σ' αυτά τα τμήματα θα πρέπει άμεσα να γίνουν βελτιωτικές ενέργειες, ορισμένα θα πρέπει να μετακινηθούν σε άλλες πόλεις και να συγχωνευτούν με άλλα ίδια (π.χ. τμήματα Δασοπονίας, Τουριστικών Επιχειρήσεων κ.α.) ή να συνενωθούν με άλλα τμήματα συγγενούς αντικειμένου (π.χ. τμήματα Φυτικής Παραγωγής, Ζωϊκής Παραγωγής, Γεωργικών Μηχανών κ.α.). Αυτές οι ενέργειες θα καταστούν επιτακτικά αναγκαίες τα επόμενα έτη.

Η ζητούμενη από τη Σύνοδο Προέδρων / Αντιπροέδρων ΤΕΙ μετατροπή των ΤΕΙ σε Τεχνολογικά Πανεπιστήμια θεωρούμε ότι ως πρόταση είναι άκαιρη. Σήμερα τα ΤΕΙ δεν έχουν ολοκληρώσει την εξέλιξή τους σε ΑΕΙ με την οφειλόμενη ακαδημαϊκή οντότητα, ενώ στη ουσία ο θεσμικός ρόλος τους δεν επιβάλλει τη μετατροπή τους σε Πανεπιστήμια. **Τα ΤΕΙ πρέπει να παραμείνουν ΤΕΙ.** Πολλά τμήματα ΤΕΙ σήμερα εκπληρώνουν σε ικανοποιητικό βαθμό την αποστολή τους. Τροφοδοτούν την ελληνική αγορά με νέα στελέχη που έχουν εργαστηριακή πείρα και ικανοποιητικό θεωρητικό επίπεδο. Είναι αναμφισβήτητο το γεγονός ότι οι περισσότεροι πτυχιούχοι των ΤΕΙ βοηθούν την ελληνική αγορά, τις επιχειρήσεις, τους φορείς και οργανισμούς ιδιωτικού και δημόσιου τομέα και εξελίσσονται σε δυναμικά στελέχη. Ενδεικτικά αναφέρουμε: τεχνολόγοι τροφίμων και διατροφής, τεχνολόγοι διαιτολογίας, τεχνολόγοι αυτοματισμού, πτυχιούχοι διακόσμησης και γραφιστικής, τεχνολόγοι μηχανολογίας και ηλεκτρολογίας, πτυχιούχοι βιβλιοθηκονομίας, σχεδιαστές και τεχνολόγοι ξύλου και επίπλου, πτυχιούχοι λογιστικής, πτυχιούχοι νοσηλευτικής και μαιευτικής, πτυχιούχοι βρεφονηπιοκομίας, τεχνολόγοι ηλεκτρονικής και πληροφορικής, τεχνολόγοι συντήρησης έργων κ.α. Οι περισσότεροι από αυτούς τους αποφοίτους των ΤΕΙ είναι περιζήτητοι και είναι αλήθεια ότι συχνά προτιμούνται από τους πτυχιούχους των Πανεπιστημίων. Τα περισσότερα από τα τμήματα των ΤΕΙ έχουν σήμερα σύγχρονα προγράμματα σπουδών, σε αρκετές περιπτώσεις καλύτερα και από αυτά των Πανεπιστημίων και στοχεύουν κυρίως στην τεχνολογική και εργαστηριακή εκπαίδευση και την εφαρμοσμένη έρευνα. Γιατί αυτά τα ανταγωνιστικά τμήματα ΤΕΙ να γίνουν πανεπιστημιακά;

Επιθυμεί η Πολιτεία να βελτιώσει και να ενισχύσει ισότιμα προς τα Πανεπιστήμια τα ΤΕΙ; Αν ναι, ας προβεί άμεσα σε βελτιωτικές κινήσεις και ας αναλάβει το πολιτικό κόστος με τη λήψη δραστικών και ρηξικέλευθων μέτρων, όπως:

- Άμεσος και πλήρης χωροταξικός σχεδιασμός των τμημάτων ανώτατης εκπαίδευσης και οριστική παύση της ίδρυσης νέων τμημάτων στην ελληνική περιφέρεια.
- Σταδιακή κατάργηση, με ορίζοντα πενταετίας, των ΤΕΙ Αθήνας και Πειραιά και μετακίνηση των οικείων τμημάτων, καθώς και του εξοπλισμού και του προσωπικού (με ανάλογα οικονομικά κίνητρα) σε πόλεις της περιφέρειας σε ομοειδή ή συγγενούς γνωστικού αντικειμένου τμήματα.
- Μετακίνηση των τμημάτων που αντιμετωπίζουν προβλήματα και συγχώνευσή των (με παροχή οικονομικών κινήτρων) με ομοειδή τμήματα, όπως και συγχώνευση τμημάτων συγγενών αντικειμένων σε ένα τμήμα, εντός του ίδιου ΤΕΙ.
- Γενναία χρηματοδότηση των ΤΕΙ, ισοτίμως με τα Πανεπιστήμια, ειδικά όσο αφορά νέες θέσεις ΕΠ & ΕΤΠ, καθώς και εξοπλισμό, συγγράμματα και υλικά. Η διαδικασία εκλογής και νομικού ελέγχου των νέων μελών ΕΠ επιβάλλεται να απλουστευτεί και να επιταχυνθεί από το ΥΠΕΠΘ.
- Οριστική επίλυση των υπό εκκρεμότητα επαγγελματικών δικαιωμάτων.
- Προτεραιότητα στην προβολή του έργου και του ρόλου των ΤΕΙ στα ΜΜΕ και την ελληνική κοινωνία, μεγαλύτερη «εξωστρέφεια» και επωφελής σύνδεση με τις τοπικές επιχειρήσεις / φορείς / οργανισμούς και τους κοινωνικούς φορείς.
- Καθορισμός του αριθμού εισακτέων από το κάθε τμήμα ΤΕΙ (αποκλειστικά) με βάση τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς και τις υφιστάμενες υποδομές της κάθε μονάδας.

Το κύρος των ΤΕΙ και η αποδοχή τους από την ελληνική κοινωνία θα αποκτηθούν όχι με νομοθετικές ρυθμίσεις και νόμους αλλά με πραγματική αναβάθμιση του εκπαιδευτικού έργου, με στελέχωση των Ιδρυμάτων με άριστους επιστήμονες, με αξιοκρατικές και τεχνοκρατικές επιλογές και με πολύ σκληρή εργασία.